

וְיִשְׂרָי נְהִירוּ דְרַחֲמֵי עַל כֻּלָּא וּבְגִין כָּךְ וְעַל יַדֵּי זֶה שׁוּרָה אֹר הַרְחָמִים עַל כּוֹלָם בְּכַל הָעוֹלָמוֹת וְאִפִּילוּ הַגְּבוּרָה מִתְמַתְקָת עַל יַדֵּי הַכֹּהֵן הַזֶּה הַגְּשָׁמִי וּלְכֵן כְּתוּב וְהוֹבָא אֶל הַכֹּהֵן (אור החמה ומפרשים).

הקב"ה הבדיל וקידש את עם ישראל מאומות העולם

אָמַר רַבִּי אֲבָא, חֲמִינָא לְאִינְהוּ בְּנֵי עֲלָמָא דְלֹא מְשַׁנְּחָן וְלֹא יִדְעִין בִּיקְרָא דְמֵאֲרִיהוּן (הביא ענין זה כאן לסיום דבריו

כי הנגעים באים על הנפש שאין הורתה בקדושה. אור החמה). אמר רבי אבא אני רואה את אותם בני העולם שאינם משגיחים להתבונן ולכן אינם יודעים בכבוד קונם, כְּתִיב בָּהוּ בְּיִשְׂרָאֵל כְּתוּב בְּעַם יִשְׂרָאֵל, (ויקרא ב) אֲשֶׁר הִבְדִּילְתִּי אֶתְכֶם מִן הָעַמִּים [קפג] לְהִיּוֹת לִי [קפג]. וְכִתִּיב, (ויקרא ב) וְהִתְקַדְּשֶׁתֶם

אור הרשב"י

אלוה חלילה עכ"ל. ולשון החת"ם על פסוק זה (בספרו תורת משה על התורה) "כי עיקר ההבדל בין עבודת אלקינו לעבודת האומות לאלהיהם, כי הם מעשי אבותיהם בידיהם, ואנחנו ע"י שאנו מוסיפים מלבנו סייגים וגדרים ניכר עבודתינו ברצון ושכל".

[קפג] להיות לי לא כתוב בפסוק זה אלא בפסוקים שאחריו כתיב (ויקרא כו) והייתם לי קדשים כי קדוש אני ה' ואבדל אתכם מן העמים להיות לי. ופירש רש"י שם: אם אתם מובדלים מהם הרי אתם שלי, ואם לאו הרי אתם של נבוכדנצר וחביריו. רבי אלעזר בן

[קפג] ויקרא כ כד וביאר האלשיך הקדוש: אשר הבדלתי אתכם מן העמים. כי רק את ישראל נתן ה' נפשות חלק אלוה ממעל, מה שאין בן לאומות העולם שנפשותם מהחצונים. ועל בן יהוייב לישראל לשבת בארץ ישראל כי שם שורשם שהשכינה מחופפת ומרחפת עליהם, ולא בחוץ לארץ תחת החצונים שעל בן אויר חוץ לארץ מטמא. באופן כי עיקר הארץ אינה להנאות העולם הזה לאכול לשובעה, רק לשבת בה תחת כנפי השכינה להקרא בעצם שם ה' עלינו, ולא בחוץ לארץ שהוא כמי שאין לו

וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי יְהוָה כְּלוּמַר שֶׁהַקב"ה הַבְדִּילָנוּ מִטּוֹמְאֵת הַגּוֹיִים וְצִוּנוּ לִהְיוֹת קְדוֹשִׁים וְלֹא אַחַר תְּאוֹת לִיבְנוּ כַּדֶּרֶךְ הַגּוֹיִים. אִי אֵינּוֹן מְתַרְחֶקֶן אֵן הוּא קְדָשָׁה דְלֶהוֹן אִם הֵם מִתְרַחֲקִים וְהוֹלְכִים בְּתַאוֹת לִיבָם אַחַר הָאוֹכֵל וְהַמְשַׁגֵּל הֵיכֵן הִיא קְדוּשָׁתָם, הָא רְעוּתָא דְלֶהוֹן אֶתְרַחֲקַת מִנֵּיהּ הִרִי כְּכֹל שֶׁהֵם שׁוֹקְעִים בְּתַאוֹת הָאֹכִילָה וְהַמְשַׁגֵּל הַרְצוֹן וְהַחֲשֵׁק שֶׁלָּהֶם בְּדַבְּקוֹת בּוֹ ית' וּבַעֲבוּדָתוֹ מִתְקַרֵּר וּמִתְרַחֵק מֵהֶם. וְקָרָא אַכְרִיז וְאָמַר וְהַכְּתוּב מַכְרִיז וְאוֹמֵר, (תְּהִלִּים ל"ב) אֵל תִּהְיוּ כְּסוּס כְּפֶרֶד אֵין הָבִין, בְּמָה אֶתְפָּרְשָׁן בְּנֵי נֶשָׂא מְסוּס וּפְרָד וּבְמָה נִבְדְּלִים בְּנֵי הָאָדָם מִסּוּס וּפְרָד, בְּקְדוּשָׁה דְגַרְמִייהוּ בּוֹה שֶׁהֵם מְקַדְּשִׁים עֲצָמָם בְּתַשְׁמִישׁ וְאִינָם מִתְנַהֲגִים כְּסוּס וּפְרָד שֶׁהֵם שְׂטוּפִים בְּזוֹנוֹת וְכִמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל הַמְצָרִים זֵרֵמַת סוּסִים זֵרֵמַתָּם, לְאֶשְׁתִּפְחָא שְׁלִימִין וְרְשִׁימִין מִכְּלָא וְזֶה הַגּוֹרֵם שֶׁהֵם יִמְצְאוּ שְׁלִימִים וְרִשׁוּמִים דְהֵינּוּ נִיכְרִים שֶׁהֵם נִבְדְּלִים מֵהַגּוֹיִים וּמֵהַבְּהֵמוֹת.

אור הרשב"י

מהדרגה אל הדרגה, עד היותכם דבקים בי להשיג רוח הקודש או נבואה. והוא מאמר רבי פנחס בן יאיר (עבודה זרה כ"ב) וזירות מביאה לידי זרירות וזירות מביאה לידי וכו' עד רוח הקדש. וזה יאמר והייתם לי קדושים, שהוא שלא תשקוטו עד תהיו לי להשיג רוח הקדש ונבואה. כי מפני זה ואבדיל אתכם מן העמים בנפש קדושה להיות לי, כי אם לא כן למה שמתי רוח אלהים בנוף ננוף, חרש את חרשי אדמה עכ"ל.

עזריה אומר מנין שלא יאמר אדם נפשי קצה בבשר חזיר, אי אפשרי ללבוש כלאים, אבל יאמר אפשרי, ומה אעשה ואבי שבשמים גזר עלי, תלמוד לומר ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי, שתהא הבדלתכם מהם לשמי, פורש מן העבירה ומקבל עליו עול מלכות שמים עכ"ל. והאלישיך הקדוש פירש שם: ולא תאמרו די בשמרכם מצותי וחקותי אלה בלבד. כי אחר שנפשותיכם קדושות יאות לכם לעלות

חצות הלילה זמנים ידועים שקבעו חכמים

וְעַל דָּא זְוֹנָא דְבְנֵי נְשָׂא הוּא בְּזַמְנֵי יְדִיעָן [דף 19] ולכן עונתם

של בני אדם הם בזמנים ידועים דהיינו בחצות לילה ולפי עונה שקבעו חכמים ולא

בכל עת שמתעורר ליבו לתאוות החומר, **לְכוֹנָא רְעוּתָא לְאַתְדַּבְקָא**

בֵּיהּ בְּקוֹדְשָׁא בְּרִידָּהּ הוּא. כי כאשר הם מקיימים המצוה בעונתה ולא

לתאוה גרידא הם מכוונים רצונם להדבק בהקב"ה.

אור הרשב"י

לדחות את יצרו ולכבוש אותו, ומ"מ מי שכוונתו לכך שיהיה שבע מן ההיתר שלא ירעב ויתאוה אל האיסור, כוונתו לטובה ויש לו שכר כאדם שיוכל להתענות יום אחד בלא טורח גדול שלא יחלה ולא יצטער הרבה, ואעפ"כ הוא אוכל מעט כדרך בני אדם, שאינו נתפש באותה אכילה ומקבל עליה שכר, שמראה לנפשו מעט הנאה ואינו רוצה לצער אותה, כענין שנאמר (משלי יא) גומל נפשו איש חסד ועוכר שארו אכזרי, ונאמר (שם יג) צדיק אוכל לשובע נפשו, אבל מי שאינו צריך לדבר ואין יצרו מתגבר עליו והוא מעורר תאוותו ומביא עצמו לידי תאוה כדי להשביע יצרו ולמלא תאוותו מתאוות עוה"ז, הוא עצת יצה"ר, ומן ההיתר יסיתנו אל האיסור, ועל זה אמרו רז"ל "יהא בנידווי", וזה דומה לאדם שהוא שבע ואוכל ושותה יותר מדאי עד שמשתכר ומקיא ודומה לבהמה שאוכלת עד שיאחזנה דם ותמות.

[דף 19] ובטור (או"ח סימן רמ) הביא מה שכתב הראב"ד שיש ג' עיתים שהם עיקר קיבול השכר למצוות הבית והרביעית קרובה לקיבול השכר ושכרה מועטת מן הג' ראשונות. הראשונה כשמכוין למצות פריה ורביה והיא הנכונה שבכולם, לקיים ב' מצות עשה נפ"ו ועונתה לא יגרעו. העת השניה כשמקיים המצוה לצורך תיקון הולד והיינו בששה חדשים אחרונים של העיבור, וכמו שאמרו רז"ל (נדה לא א) ג' חדשים הראשונים קשה לאשה וקשה לולד אמצעיים קשה לאשה ויפה לולד אחרונים יפה לאשה ולולד שמתוך כך יצא מלובן ומזורו, וגם זו הכוונה נמשכת בכוונת פריה ורביה. והשלישית כשמכיר בביתו זו אשתו שצריכה לכך, וכן בצאתו לדרך. וגם באלה יש קבול שכר והיא מצות עונה האמורה בתורה. הד' שהוא מכוין לגדור עצמו מן העבירה, כשרואה יצרו גובר בענין זה, וגם בזה יש שכר אך לא כראשונים לפי שהיה יכול

חצות הלילה שעת רצון להדבק בקב"ה

**וְהָא אֲתֵּירוּ, בְּפִלְגֹת לַיְלָא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עָאֵל
בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן, לְאַשְׁתַּעֲשְׂעָא עִם צְדִיקָיָא** וכבר העירו

החברים כי בחצות לילה נכנס הקב"ה לגן עדן להשתעשע עם הצדיקים, **וּכְנֻסַת
יִשְׂרָאֵל מְשַׁבַּחַת לִיהּ לְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא** והשכינה משבחת את
הקב"ה, **וְהִיא שְׁעָתָא דְרַעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בְּהוּ** והיא שעת רצון
להדבק בקודשא בריך הוא ושכינתיה. •

החברים העוסקים בתורה בחצות הלילה משתתפים עם השכינה ומשבחים את
הקב"ה

וְחִבְרֵיָא דְמְשַׁתְּדְּלֵי בְּאוּרֵיָתָא והחברים העוסקים אז בתורה
הקדושה, **מְשַׁתְּפֵי בָּהּ בְּכְנֻסַת יִשְׂרָאֵל,**
לְשַׁבַּחַת לְמַלְכָּא קִדְשָׁא וְאַתְעַסְקֵן בְּאוּרֵיָתָא משתתפים עם
השכינה הקדושה לשבח את הקב"ה בשירות ותשבחות ועוסקים בתורה, **שְׁאָר בְּנֵי
נְשָׂא פְּדִין עֵידֶן רַעוּתָא לְאַתְקִדְשָׁא בְּקִדּוּשָׁה דְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא** שאר בני האדם זוהי עת רצון להתקדש בקדושת הקב"ה בקיום מצוות
הבית, **וּלְכַוּוֹנָא רַעוּתָא לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיהּ** ולכוין רצונם לידבק בו יתברך
ולייחד הדודים. **וְאִינוּן חִבְרֵיָא דְמְשַׁתְּדְּלֵי בְּאוּרֵיָתָא זְוֹנָא
דְלַהוּן בְּשַׁעְתָּא דְזְוֹנָא אַחְרָא אֲשַׁתְּכַח** אבל אותם שעוסקים אז
בתורה הקדושה עונתם היא בשעה שיחוד אחר נמצא, **וְהֵאֵי מְשַׁבַּחַת לְשַׁבַּחַת**